EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 3. 12. 2025
COM(2025) 688 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o rokovaniach, ktoré Komisia uskutočnila v oblasti vývozných úverov v zmysle nariadenia (EÚ) č. 1233/2011

1. Úvod

V prílohe I k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1233/2011 zo 16. novembra 2011 o uplatňovaní určitých usmernení v oblasti štátom podporovaných vývozných úverov a o zrušení rozhodnutí Rady 2001/76/ES a 2001/77/ES[1] sa stanovuje, že Európska komisia podáva Európskemu parlamentu správy o rokovaniach o štátom podporovaných vývozných úveroch. Táto správa sa týka hlavného vývoja, ku ktorému došlo v oblasti medzinárodných pravidiel týkajúcich sa vývozných úverov v roku 2024 (od 1. januára do 31. decembra).

Od konca 70. rokov 20. storočia je **Dohoda OECD o štátom podporovaných vývozných úveroch** (ďalej len „dohoda“) hlavným fórom pre medzinárodné pravidlá týkajúce sa vývozných úverov[2]. Okrem všeobecných pravidiel týkajúcich sa vývozných úverových operácií dohoda obsahuje aj „sektorové dohovory“, ktoré sa vzťahujú na osobitné pravidlá financovania pre konkrétne priemyselné sektory a druhy činností vrátane sektorového dohovoru o zmene klímy, sektorového dohovoru o lodiach a sektorového dohovoru o lietadlách.

2. Vývoj v OECD počas sledovaného obdobia

Najvýraznejší vývoj počas sledovaného obdobia zahŕňal: preskúmanie článku 6 dohody s cieľom rozšíriť zákaz projektov v oblasti uhoľných elektrární na všetky projekty v oblasti fosílnych palív; začatie rokovaní o osobitných podmienkach financovania, pokiaľ ide o sociálnu infraštruktúru a podporu rozvojových krajín; preskúmanie rôznych kategórií projektov v sektorovom dohovore o zmene klímy; začatie rokovaní o zmene sektorového dohovoru o lodiach, a to najmä s cieľom zohľadniť lode s nulovými a nízkymi emisiami, pričom prvé zasadnutie neformálnej expertnej skupiny Výboru pre lodiarsky priemysel sa uskutočnilo 15. marca 2024, a vytvorenie expertnej skupiny poverenej preskúmaním zoznamu z Kapského Mesta podľa sektorového dohovoru o lietadlách (ďalej len „expertná skupina pre dohovor z Kapského Mesta“) 18. novembra 2024. Ďalej v texte sa spomína viacero ďalších dôležitých zmien.

Podpora fosílnych palív

EÚ v nadväznosti na návrh, ktorý v júli 2022 predložila účastníkom v súvislosti s revíziou článku 6 dohody s cieľom rozšíriť zákaz projektov v oblasti uhoľných elektrární na všetky fosílne palivá (vrátane činností ťažby a prepravy energetického uhlia, činností prieskumu, výroby, prepravy, skladovania, rafinácie, distribúcie ropy a zemného plynu pre odvetvie energetiky a výroby energie bez znížených emisií), ako aj na obnovený návrh predložený v novembri 2023, ktorý obsahoval viac informácií o jej prístupe, predložila v marci 2024 nový návrh na preskúmanie článku 6. V tomto návrhu sa uvádzalo, že účastníci by nemali poskytovať štátom podporované vývozné úvery ani viazanú pomoc odvetviu energie z fosílnych palív s výnimkou prípadov, na ktoré sa vzťahujú obmedzené a jasne definované okolnosti v súlade s limitom otepľovania 1,5 °C a cieľmi Parížskej dohody.

[1] Ú. v. EÚ L 326, 8.12.2011, s. 45.

[2] V súčasnosti má dohoda 11 účastníkov, ktorými sú: Austrália, EÚ, Japonsko, Kanada, Kórea, Nórsko, Nový Zéland, Spojené kráľovstvo, Spojené štáty, Švajčiarsko a Turecko.

V nadväznosti na ďalšie návrhy a podnety účastníkov bol 24. novembra 2024 predložený nový spoločný návrh a účastníci boli vyzvaní, aby do polovice decembra predložili pripomienky. Hoci sa účastníkom nepodarilo dosiahnuť dohodu do konca roka, rokovania pokračovali v roku 2025.

Pravidlá týkajúce sa platieb v hotovosti stanovené v dohode

Keďže flexibilita, na ktorej sa účastníci dohodli v decembri 2023, pokiaľ ide o dočasné zníženie požiadaviek na platby v hotovosti pre operácie v krajinách kategórie II z 15 % na 5 %, mala uplynúť 13. decembra 2024, začalo sa rokovať o tom, či sa má táto flexibilita stať trvalou, vrátane otázky, či by tieto možnosti flexibility mohli byť zamerané na sociálnu infraštruktúru. EÚ v tejto súvislosti predložila dokument, v ktorom požadovala analýzu potrieb a cieľov rôznych zainteresovaných strán dohody založenú na faktoch, aby sa zabezpečilo, že akékoľvek rozhodovanie o možných zmenách pravidiel týkajúcich sa platieb v hotovosti bude v súlade s hlavnými zásadami OECD, ako je prilákanie súkromného kapitálu, udržateľné postupy poskytovania úverov a spravodlivé rovnaké podmienky.

Po rokovaní medzi účastníkmi sa dospelo k záveru, že účastníci v tom čase nemali záujem o to, aby boli možnosti flexibility týkajúce sa platieb v hotovosti trvalé, a že uvedená flexibilita uplynie 13. decembra 2024. Účastníci však poznamenali, že rokovania o znížení platieb v hotovosti a rokovania týkajúce sa sociálnej infraštruktúry boli spojené so širšou otázkou zvyšovania podpory pre rozvojové krajiny, pričom sa dohodli, že budú pokračovať v rokovaniach o tom, ako čo najlepšie riešiť túto širšiu otázku.

Otázky týkajúce sa pomoci v oblasti obchodu

Ku koncu roku 2024 sekretariát OECD navrhol, aby sa požiadavky na podávanie správ a záväzok uplatňovať pri poskytovaní úverov v rámci neviazanej oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA) medzinárodnú verejnú súťaž, ktoré sú obsiahnuté v dohode o neviazaných úveroch ODA, zahrnuli do dohody. Účastníci vyzvali sekretariát OECD, aby vypracoval návrh znenia a predložil ho na zasadnutí v marci 2025.

Okrem toho sa začalo rokovať aj o revízii metodiky stanovenej v dohode na výpočet úrovne zvýhodnenia operácií viazanej pomoci. Túto metodiku, ktorá bola vypracovaná v 90. rokoch 20. storočia, bude možno treba aktualizovať, aby zohľadňovala súčasnú realitu.

Sektorové dohovory

Sektorový dohovor o zmene klímy

Práca na sektorovom dohovore o zmene klímy v roku 2024 bola zameraná na štyri skupiny sektorov:

- Skupina 1: Sektory s vyhradenými miestami (ktoré nemajú žiadne vymedzenia ani normy) – kategória projektov H typ 4 (nízkoemisná vodná doprava) a kategória projektov J (výroba čistých kvapalných a plynných palív). Pokiaľ ide o kategóriu projektov H, účastníci sa dohodli, že pred rozhodnutím o ďalšom postupe pre túto kategóriu projektov počkajú, kým sa neskončí práca neformálnej expertnej skupiny Výboru pre lodiarsky priemysel. Pokiaľ ide o kategóriu projektov J, nebolo prijaté

žiadne rozhodnutie o odstránení vyhradeného miesta uvedeného v prílohe I a rokovania pokračujú.

- Skupina 2: Sektory, na ktoré sa vzťahuje doložka o ukončení platnosti a ktorých platnosť mala uplynúť do 30. júna 2024 – kategória projektov G (nízkoemisná výroba) a kategória projektov I (nerasty a rudy pre čistú energiu). Účastníci sa dohodli, že zachovajú kategórie projektov uvedené v dohode, pričom najneskôr 30. júna 2026 vykonajú preskúmanie medzinárodných noriem, ktoré budú dovtedy vypracované, a rozhodnú, či ich začlenia do položiek.

- Skupina 3: Tradičné sektory – kategória projektov B (sanačné projekty v elektrárňach na fosílne palivá, nahrádzanie fosílnych palív) a kategória projektov C (energetická účinnosť). O týchto sektoroch sa rokovalo spoločne s preskúmaním článku 6 (pozri predchádzajúci text).

- Skupina 4: Iné sektory – kategória projektov D (zachytávanie, využívanie a ukladanie oxidu uhličitého), kategória projektov E (prenos, distribúcia a uskladňovanie energie) a kategória projektov F (čistý vodík a amoniak). Boli nastolené otázky týkajúce sa výkladu týchto kategórií projektov a začali sa rokovania o možnej zmene znenia dodatku I k sektorovému dohovoru o zmene klímy.

Sektorový dohovor o lodiach

Prvé zasadnutie neformálnej expertnej skupiny Výboru pre lodiarsky priemysel sa uskutočnilo 15. marca 2024 a skupina sa následne stretla 21. júna 2024 a 22. novembra 2024. Rokovania sa zameriavali na vymedzenie lodí s nulovými a nízkymi emisiami a stanovenie osobitných podmienok financovania pre tieto lode.

S cieľom pomôcť vytvoriť rámec pre rokovania a usmerňovať ich boli experti vyzvaní, aby poskytli prezentácie o rôznych témach vrátane stratégie a indexov Medzinárodnej námornej organizácie v oblasti dekarbonizácie lodnej dopravy a existujúcich taxonómií pre udržateľné financovanie lodnej dopravy. Delegácie boli tiež vyzvané, aby predstavili svoje postupy financovania lodí s cieľom lepšie pochopiť a zmapovať rôzne postupy agentúr pre vývozné úvery.

Na základe uvedených rokovaní predložila EÚ v novembri 2024 návrh na začlenenie režimu obchodných referenčných úrokových sadzieb (CIRR) do sektorového dohovoru o lodiach, keďže sa zdalo, že neexistuje jasný dôvod, prečo by sa režimy sadzieb CIRR pre štandardné operácie dohody alebo operácie týkajúce sa lodí v rámci sektorového dohovoru o lodiach mali líšiť.

Rokovania o dekarbonizácii lodnej dopravy a reforme týkajúcej sa sadzieb CIRR v rámci sektorového dohovoru o lodiach pokračovali aj v roku 2025.

Sektorový dohovor o lietadlách

Účastníci začali na 73. zasadnutí 18. novembra 2022 uvažovať o tom, ako preskúmať zoznam štátov, ktoré sú oprávnené na zníženie minimálnych poistných sadzieb (ďalej len „zoznam z Kapského Mesta“), keďže tento zoznam bol predtým aktualizovaný len s cieľom zahrnúť

doň jeden nový štát, pričom žiadny štát nikdy nebol po pridaní odstránený a ani nebol predmetom preskúmania. Tieto rokovania viedli na 75. zasadnutí účastníkov sektorového dohovoru o lietadlách 18. novembra 2024 k vytvoreniu expertnej skupiny pre dohovor z Kapského Mesta, ktorá má pomôcť účastníkom pri preskúmaní zoznamu z Kapského Mesta. Stále sa rokuje o tom, ako čo najlepšie pristupovať k tejto revízii.

EÚ 18. novembra 2024 predložila účastníkom sektorového dohovoru o lietadlách návrh na prispôsobenie podmienok tohto sektorového dohovoru pre vrtuľníky, najmä pokiaľ ide o postupy poskytovania podpory pred začiatočným bodom splácania úveru. Rokovalo sa aj o možných zmenách zmlúv sektorového dohovoru o lietadlách týkajúcich sa zabezpečenia údržby, opravy a generálnych opráv, ako aj o udržateľnom letectve a stimuloch vo forme vývozných úverov na dekarbonizáciu letectva.

Ďalší vývoj

Reforma sadzieb CIRR

Po tom, ako sa sadzba LIBOR v roku 2021 prestala používať, sa účastníci na 159. zasadnutí v novembri 2023 dohodli na predĺžení dočasnej marže vo výške 100 bázických bodov sadzby CIRR, ktorej platnosť mala uplynúť 14. júla 2024, o jeden rok (t. j. do 14. júla 2025), aby mali čas zamyslieť sa nad trvalejším riešením, ktoré by vývozcom, kupujúcim a zainteresovaným stranám zaručovalo predvídateľnosť. V roku 2024 účastníci nepredložili žiadne alternatívne návrhy a táto otázka sa ponechala na programe zasadnutia, ktoré sa uskutočnilo v marci 2025.

Spoločné stanovisko

V roku 2024 účastníci navrhli len jedno spoločné stanovisko. Cieľom tohto spoločného stanoviska, ktoré bolo navrhnuté 19. decembra 2024 a následne schválené účastníkmi, bolo zvýšiť podporu miestnych nákladov tak, aby sa pokryli náklady na presunutie mestskej diaľnice Yaoundé Nsimalen v Kamerune. Spoločné stanovisko nadobudlo účinnosť 31. januára 2025 a jeho platnosť uplynie 30. januára 2027.

Komisia bude Európsky parlament náležite informovať o novom vývoji.